

Jakelu

LAUSUNTO

Eduskunnan talousvaliokunta

11.2.2026

HVK/2026/00288

Lausuntopyyntö U 4/2026 vp

Lausunto ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi asetuksen (EU) 2024/1252 muuttamiseksi

Huoltovarmuuskampus kiittää mahdollisuudesta lausua asiasta ja on perehtynyt lausuntopyyntöön ja sen taustalla olevaan materiaaliin.

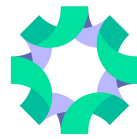
Euroopan komissio julkaisi 3.12.2025 ehdotuksen Euroopan parlamentin ja komission asetukseksi 24.5.2024 voimaantulleen EU:n kriittisten raaka-aineiden asetuksen (EU) 2024/1252 muuttamiseksi.

Muutokset koskevat voimassa olevan asetuksen artiklan 24 toimivallan suuryritysten tunnistamisessa siirtoa jäsenvaltioilta komissiolle, artiklan 28 ja 29 kestomagneetteja sisältävien laitteiden kierrätyksen parantamista laajentamalla asetuksen merkintävelvoitteen piirissä olevien tuoteryhmien määrää ja eräiltä osin merkintävelvoitteen sisältöä sekä strategisten hankkeiden hakemisen ja myöntämisen joustavuuden lisäämistä.

Huoltovarmuuskampus esittää lausuntonaan seuraavaa:

Huoltovarmuuskampus pitää perusteltuna komission ehdotusta siirtää kriittisten raaka-aineiden voimassa olevan asetuksen artiklan 24 1 kohdassa mainitun jäsenvaltioiden alueilla sijaitsevien EU:n strategisia raaka-aineita teknologiatuotteissaan käyttävien suuryritysten tunnistamisvelvoitteen vastuu ja toimivalta jäsenvaltioilta komissiolle. Siirto on perusteltua tulkintaerojen ja asetuksen säännösten epäjohdonmukaisen soveltamisen välttämiseksi sekä raportoinnin yhdenmukaistamiseksi. Lisäksi ehdotus vähentää kansallisiin viranomaisiin kohdistuvaa hallinnollista taakkaa merkittävästi. Huoltovarmuuskampus kuitenkin painottaa, että jäsenvaltioiden tulee heti tunnistamisen jälkeen saada tieto komissiolta alueellaan toimivista strategisia raaka-aineita teknologiatuotteissaan käyttävistä suuryrityksistä.

Komission ehdottamien muutosten toiminnanharjoittajien velvoitteisiin tulee olla tarkkarajaisesti määriteltä eikä luottamuksellisen ja turvaluokitellun tiedon suoja saa vaarantua.

Mikäli nyt esitetty asetus hyväksytään ja vahvistetaan ja toimivalta siirtyy komissiolle, vaatii se teknisen muutoksen Suomessa juuri hyväksytyyn 1.4.2026 voimaantulevaan lakiin huoltovarmuuden turvaamisesta ja Huoltovarmuuskampuskeskuksesta (107/2026), jossa tehtävä on määritetty Huoltovarmuuskampuskeskukselle.

Voimassa olevan asetuksen 28 artiklassa säädetään kestopagneettien kierrätettävyydestä ja tuotemerkintävelvoitteita sen 1 kohdassa lueteltuja tuotteita markkinoille saattaville luonnollisille henkilöille ja oikeushenkilöille. Voimassa olevan asetuksen artiklassa 29 säädetään kestopagneettien kierrätysvälvoitteista. Komissio ehdottaa, että artikla 28 ja 29 tuotevaatimusten piiriin kuuluvia tuoteryhmiä laajennettaisiin ja lisäksi artiklan 29 muutoksilla merkintävelvoitteita laajennettaisiin sisällyttämällä artiklaan edellytys merkitä tuotteisiin tieto niiden sisältämien kestopagneettien sisältämästä tuotantojätteestä peräisin olevien raaka-aineiden osuus ja laajennettaisiin asetuksen mukaisen kestopagneettien kierrätysvälvoitteiden alaa kattamaan myös tuotantojätteestä saadut kriittiset raaka-aineet. Muutokset koskevat markkinatoimijoita sekä markkinavalvontaviranomaisia. Kriittisten raaka-aineiden asetuksen kunnianhimoisten kierrätystavoitteiden saavuttamisen edistämiseksi Huoltovarmuuskampus pitää komission ehdotusta kannatettavana, mutta samalla on huolehdittava, että vaatimukset erityisesti elinkoelämän toimijoille, mutta myös markkinavalvontaviranomaisille pysyvät kohtuullisina.

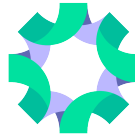
HVK nostaa myös esille, että strategisten hankkeiden haku- ja arviointimenettely on työläs. Alkuvaiheen runsaan hakemusmäärän, aikataulujen sekä erittäin vaativan asiantuntijatyön resurssienkäytön kannalta Huoltovarmuuskampus pitää perusteltuna komission ehdotusta joustavammasta hakemusmenettelystä, jossa komissiolta ei edellytetä neljän hakukierroksen järjestämistä kalenterivuonna. Näin ollen hakemusmenettely voitaisiin järjestää lähtökohtaisesti esimerkiksi kaksi kertaa vuodessa ja muuttaa frekvenssiä tilanteen niin vaatiessa.

Lisätiedot

Lisätietoja antaa vanhempi varautumisasiantuntija Tommi Tyrväinen (tommi.tyrvaainen@nesa.fi, 029 505 1077).

Jaakko Pekki
johtaja

Tommi Tyrväinen
vanhempi varautumisasiantuntija

HVK/2026/00288-2

Seuraavat henkilöt ovat allekirjoittaneet tämän asiakirjan sähköisesti /

Följande personer har undertecknat denna handling elektroniskt /

This document has been signed electronically by the following persons: